

**XV Dolnośląski Konkurs
dla Uczniów Szkół Podstawowych
zDolny Ślązaczek**

ETAP SZKOLNY
11 października 2017 r.
godz. 10.00
czas trwania 60 minut

Kuratorium Oświaty we Wrocławiu • Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu

Uczestnik konkursu (wpisz czytelnie, drukowanymi literami)

--	--

Nazwisko

Imię / imiona

--	--

Data urodzenia

Miejsce urodzenia

--	--

Szkoła

Klasa

Język polski	15	
Matematyka	15	
Suma	30	

Sprawdzający

Język polski

Następnie Staś począł oglądać starannie olbrzymi pień baobabu, obchodzić go naokoło i stukać kolbą w chropowatą korę.

– Co robisz? – zapytała Nel.

On zaś odrzekł:

– Patrz, co za ogrom. Piętnastu ludzi wzięwszy się za ręce nie objęłoby tego drzewa, które pamięta może czasy faraonów. Ale pień w dolnej części jest spróchniały i pusty. Widzisz ten otwór, przez który łatwo się dostać do środka. Można by tam urządzić jakby wielką izbę, w której wszyscy moglibyśmy zamieszkać.

– Ale my mamy przecie uciekać do Abisynii.

– Tak. Trzeba jednak wypocząć i mówiłem ci wczoraj, że postanowiłem zostać tu tydzień lub nawet dwa. Ty nie chcesz opuszczać swojego słonia, a ja boję się dla ciebie pory dżdżystej, która już się rozpoczęła i w czasie której febra jest pewna. Dziś jest pogoda, widzisz jednak, że chmury gromadzą się coraz gęstsze - i kto wie, czy deszcz nie lunie jeszcze przed wieczorem. Namiot nie osłania cię dostatecznie, a w tym baobabie możemy sobie żartować z największej ulewy. Byłoby też w nim bezpieczniej niż w namiocie i mogłoby sobie ryczeć naokół drzewa tyle lwów, ile by chciało. Pora dżdżysta wiosenna nie trwa dłużej niż miesiąc i coraz bardziej myślę, że trzeba nam ją przeczekać. A jeśli tak, to lepiej tu niż gdzie indziej i lepiej w tym olbrzymim drzewie niż pod namiotem.

Nel zgadzała się zawsze na wszystko, czego chciał Staś, więc zgodziła się i teraz, tym bardziej, że myśl zamieszkania w baobabie podobała jej się nadzwyczajnie. Chciała zaraz rozejrzeć się w nowym mieszkaniu, ale Staś, który z każdym dniem nabierał więcej doświadczenia i przezorności, powstrzymał ją od tego.

– Zanim sami tam zamieszkamy – rzekł – trzeba wyprosić poprzednich mieszkańców, jeśli się tam jacy znajdują.

To rzekłszy, kazał Mei wrzucić kilka zapalonych i mocno dymiących, bo świeżych, gałęzi do wnętrza baobabu.

Jakoż pokazało się, że dobrze uczynił, gdyż olbrzymie drzewo było zamieszkane, i to przez takich gospodarzy, na których gościnność nie można było liczyć.

Gdy wrócił Kali, Staś opowiedział mu o swoich planach i obaj udali się do baobabu, by zająć się urządzaniem mieszkania. Kali wyszukał nad rzeką płaski kamień wielkości dużego sita i wstawiwszy go w pień, nasypał nań rozżarzony węgiel, a następnie dosypywał coraz nowych, uważając tylko, by próchno wewnątrz pnia nie zajęło się i nie wywołało pożaru całego drzewa. Mówił, że czyni to dlatego, żeby „nic nie ukąsić pana wielkiego i bibi”. Jakoż okazało się, że nie była to ostrożność zbyteczna, gdyż jak tylko czad wypełnił wnętrze drzewa i rozszedł się nawet na zewnątrz, z rozpadlin kory poczęły wypływać najrozmaitsze istoty: chrząszcze, wielkie jak śliwki włochate pająki, liszki pokryte jakby kolcami, jadowite skolopendry, których ukąszenie może nawet śmierć wywołać. A wobec tego, co się działo na zewnętrznej stronie pnia, łatwo się było domyślić, ile podobnych stworzeń musiało wyginać od węglowego czadu wewnątrz. Wyrzucanie próchna, węgla, całych setek chrząszczy i wielkich stonóg oraz

kilkunastu nietoperzy zajęło im przeszło dwie godziny czasu. Żar węgla wywołał upadek pokładów próchna oczyścił to wnętrze znakomicie – i widok jego napełnił teraz Stasia radością, albowiem było ono tak obszerne jak duży pokój i mogło dać schronienie nie czworgu, ale dziesięciu ludziom.

Nowa siedziba, którą Staś nazwał „Krakowem”, została urządzona w przeciągu trzech dni. Ale przedtem złożono w "męskim pokoju" główne pakunki - i w chwilach wielkiej ulewy młoda czwórka znajdowała w olbrzymim pniu jeszcze przed wykończeniem mieszkania doskonałe schronienie.

Na podstawie: Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1983, s.180-182, 184-188.

Zadanie 1. (0-1)

Nadaj tytuł przytoczonemu fragmentowi powieści Henryka Sienkiewicza, uwzględniając główną myśl i temat przewodni tego tekstu.

.....

Zadanie 2. (0-1)

Kto opowiada o zdarzeniach w przytoczonym fragmencie powieści *W pustyni i w puszczy*?

.....

Zadanie 3. (0-1)

Staś powiedział, że baobab to *drzewo, które pamięta może czasy faraonów*. Wyjaśnij znaczenie tego sformułowania, podając jedno określenie bliskoznaczne.

.....

Zadanie 4. (0-2)

Dlaczego Staś postanowił zatrzymać się w podróży i urządzić mieszkanie w baobabie? Wymień trzy główne przyczyny.

.....

.....

.....

Zadanie 5. (0-2)

Jakie cechy Stasia ujawniają się w przytoczonym fragmencie powieści? Określ cztery cechy wynikające z tego tekstu.

.....

.....

Zadanie 6. (0-1)

Dlaczego w zdaniu: *Mówił, że czyni to dlatego, żeby „nic nie ukąsić pana wielkiego i bibi”*, pojawia się cudzysłów?

.....

Zadanie 7. (0-1)

Wypisz z podanego zdania przyimek, zaimek i spójnik.

Staś opowiedział mu o swoich planach i obaj poszli do baobabu.

przyimek – zaimek - spójnik –

Zadanie 8. (0-1)

Określ przypadek rzeczowników użytych w zdaniu: *Czad wypełnił wnętrze drzewa.*

.....

Zadanie 9. (0-2)

Ze zdania: *Kali wyszukał nad rzeką płaski kamień* wypisz wszystkie części zdania i nazwij je.

.....

.....

.....

Zadanie 10. (0-3)

Określ rodzaj podanych wypowiedzi. Każdemu z nich przyporządkuj odpowiednią nazwę spośród podanych w ramce. Wpisz w kwadraty odpowiednie numery wypowiedzi.

1. równoważnik zdania; 2. zdanie pojedyncze; 3. zdanie złożone współrzędnie; 4. zdanie złożone podrzędnie

A. Mówiłem ci wczoraj, że postanowiłem zostać tu tydzień lub nawet dwa.

B. Chciała zaraz rozejrzeć się w nowym mieszkaniu, ale Staś powstrzymał ją od tego.

C. Kazał Mei wrzucić kilka zapalonych i mocno dymiących, bo świeżych, gałęzi do wnętrza baobabu.

D. Nowa siedziba, którą Staś nazwał „Krakowem”, została urządzona w przeciągu trzech dni.

Matematyka

Zadanie 1. (0-1)

W zapisie liczby CXLVIII sporządzonym w systemie rzymskim zamieniono jeden znak na znak X i otrzymano poprawny zapis innej liczby. Otrzymana liczba w porównaniu z początkową jest

A. o 20 mniejsza. B. o 110 mniejsza. C. o 5 większa D. o 90 większa.

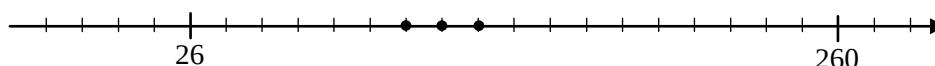
Zadanie 2. (0-1)

Wojtek i jego tata mają razem 60 lat. Wojtek jest czterokrotnie młodszy od taty. Za ile lat Wojtek będzie dwukrotnie młodszy od taty?

A. Za 15 lat. B. Za 18 lat. C. Za 21 lat. D. Za 24 lata.

Zadanie 3. (0-1)

Ile liczb mniejszych od 100 zaznaczono kropkami na osi liczbowej?

A. Ani jednej. B. Jedną. C. Dwie. D. Trzy.

Zadanie 4. (0-1)

Kasia ma 4 pudełka i 13 kasztanów, które chce rozłożyć do pudełek tak, aby w każdym był co najmniej jeden kasztan, a w każdym pudełku była inna ich liczba. Ile najwyższej kasztanów może włożyć do jednego pudełka?

A. 9 B. 8 C. 7 D. 6

Zadanie 5. (0-1)

Miejscowości: Wróblowo, Jaskółczy Gaj, Sroki Wielkie i Boćki leżą wzdłuż tej samej drogi w tej właśnie kolejności. Od Wróblowa do Boćków jest 28 km, a Sroki Wielkie leżą dokładnie w połowie drogi między tymi miejscowościami. Z Jaskółczego Gaju do Wróblowa jest o 4 km dalej niż do Srok Wielkich. Jak daleko jest z Jaskółczego Gaju do Boćków?

- A. 17 km B. 19 km C. 21 km D. 23 km

Zadanie 6. (0-1)

Kapelusz kowbojski kosztował w sklepie pani Joanny 44 zł. Taki sam kapelusz w sklepie pani Katarzyny kosztował 45 zł. Pani Joanna obniżyła cenę tego kapelusza o 10%. O ile procent powinien potanieć kapelusz u pani Katarzyny, aby u obu pań kosztował tyle samo?

- A. 8% B. 10% C. 12% D. 14%

Zadanie 7. (0-1)

Arbuz waży o 20% więcej niż melon, cukinia waży o 20% mniej niż arbuz, a kabaczek waży o 55% mniej niż arbuz i melon razem. Najmniej waży:

- A. melon. B. arbuz. C. kabaczek. D. cukinia.

Zadanie 8. (0-1)

Na asfaltowej płycie podwórka szkolnego przygotowano boisko do pewnej gry. Jest ono prostokątem o wymiarach 6 m × 4 m podzielonym na trzy kwadratowe części. Linie wyznaczające całe boisko i linie dzielące je na trzy części narysowano kredą. Jaka jest łączna długość wszystkich narysowanych linii?

- A. 20 m B. 26 m C. 32 m D. 40 m

Zadanie 9. (0-1)

Jedna ze ścian prostopadłościanu jest kwadratem o obwodzie 10 cm, a inna – prostokątem o obwodzie 16 cm. Pole powierzchni tego prostopadłościanu jest równe:

- A. 56,5 cm² B. 67,5 cm² C. 72 cm² D. 84 cm²

Zadanie 10. (0-2)

Diagram przedstawiony na rysunku obok podziel na cztery części mające taki sam kształt tak, aby suma liczb w każdej części była taka sama. Do jednej z tych części należy liczba 9. Podaj trzy pozostałe liczby z tej części.

5	4	7	6
4	2	8	3
3	9	6	4
5	8	1	5

Odpowiedź:

Zadanie 11. (0-2)

Król nagroził dwóch rycerzy: starszego, wręczając mu 110 dukatów i młodszego, który otrzymał 100 dukatów. Dukaty były w małych sakiewkach – po 7 sztuk i dużych sakiewkach – po 17 sztuk. Każdy rycerz otrzymał 10 sakiewek.

Ile dużych sakiewek otrzymał starszy rycerz? Odpowiedź:

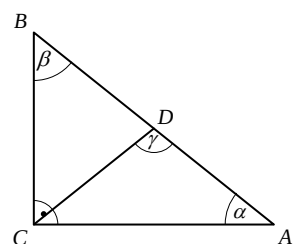
Ile małych sakiewek otrzymał młodszy rycerz? Odpowiedź:

Zadanie 12. (0-2)

W trójkącie prostokątnym ABC (patrz: rysunek) miara kąta α stanowi 80% miary kąta β , a odcinki DA , DB , DC są równej długości. Uzupełnij zdania.

Miara kąta α jest równa

Miara kąta γ jest równa

BRUDNOPIS
(zapisy w brudnopisie nie są sprawdzane).